

Alap fejezet száma és megnevezése:	LXV. Bethlen Gábor Alap
Alap felett rendelkező megnevezése:	Bethlen Gábor Alap Bizottsága
Alapkezelő megnevezése:	Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.

Bethlen Gábor Alap 2018-2019. évi középtávú szakmai koncepciója

I. A célok meghatározása:

A Bethlen Gábor Alap célja, hogy:

- a határon túli magyarságnak a szülőföldjén való – egyéni és közösségi – boldogulása, anyagi és szellemi gyarapodása, nyelvének és kultúrájának megőrzése és továbbfejlesztése, az anyaországgal való és egymás közötti sokoldalú kapcsolatának fenntartása és erősítése érdekében támogatást nyújtson, továbbá
- fedezetet biztosítson Magyarország határain belül és kívül élő magyar közösségek kölcsönös megismerése, valamint a nemzeti teljesítmény legfontosabb példáinak bemutatása, továbbá a magyarságismereti és nemzetpolitikai kutatások elősegítése érdekében létrehozott Magyarság Háza működéséhez.
-

II. A célok megvalósításához rendelkezésre álló források 2018-2019-ben:

2. cím 3. alcím Költségvetési támogatás

III. A célok eléréséhez 2016-ban tervezett feladatok, programok:

4. cím Nemzetpolitikai célok támogatása

Oktatás-nevelési támogatások

A szomszédos államokban élő magyarokról szóló 2001. évi LXII. törvény 14. § (1) bekezdése alapján a törvényi feltételeknek megfelelő óvodai, alap- és középfokú oktatási intézményben magyar nyelven, vagy a magyar kultúra tárgyában tanulmányokat folytató kiskorúak nevelési, oktatási, valamint tankönyv és taneszköz támogatásban, továbbá a felsőoktatásban tanulók hallgatói támogatásban részesülnek.

A támogatás egy főre jutó összegét a Bethlen Gábor Alapról szóló 2010. évi CLXXXII. törvény végrehajtásáról szóló 367/2010. (XII.30.) Korm. rendelet 32/B. § (5) bekezdése alapján az Alap felett rendelkező Bizottság határozza meg. Ezen előirányzat biztosít forrást már több éve az oktatás-nevelési támogatására, valamint a lebonyolításban részt vevő szervezetek díjazására. A 2017. évi költségvetési törvény tárgyalása során az Országgyűlés támogatta, hogy a nevelési, oktatási, valamint tankönyv- és taneszköz támogatás összegét a korábbi szintre megemeljük, így az egy főre jutó támogatás összegét a 2017-2019. évre 22.400 Ft/fő-vel tervezzük. Az erre a célra szükséges várható forrásszükséglet éves szinten 5.800,0 millió Ft.

Nemzeti jelentőségű intézmények, programok támogatása

Az egységes elvek alapján nyújtott támogatás a nemzeti jelentőségű intézmények (oktatási, kulturális intézmények, ernyőszervezetek, szóránycollégiumok), valamint az erdélyi nemzeti jelentőségű programok (felsőoktatáshoz kapcsolódó háttérintézmények, kulturális intézmények, médiatámogatás,

színházak, bábszínházak, táncegyüttesek valamint szórványkollégiumok és iskolabusz program) keretében szakmai és kulturális intézmények támogatásához biztosít forrást.

A Magyar Állandó Értekezlet tagszervezeteinek javaslatára – előzetesen egyeztetett minősítési rendszer alapján – 2016-tól 80 intézmény és program minősül nemzeti jelentőségűnek, melyek köre jellemzően évről-évre bővül. Az intézmények értékelésénél, kiválasztásánál a nemzetpolitikai célok, a rövid és hosszú távú nemzeti érdekek megvalósításában vállalt szerep a meghatározó.

2016-ban 149 oktatási és kulturális intézmény kapott meghívást a nemzeti jelentőségű programok megvalósítására. Az intézmények kiválasztásánál – a MÁÉRT javaslatokkal összhangban – prioritást élvez a szórványgondozás, s ezen belül leginkább a szórványkollégiumok. Ezen intézmények további működtetése, s programjaik bővítése meghatározó szerepet tölt be a régió életében.

A nemzeti jelenségű intézményeknek a határon túl meghatározó szerepük van a magyar anyanyelvű oktatás, önazonosság, hagyományörzés és az anyanyelvűpolás fenntartásában, fejlesztésében.

Ezen célok esetében a külföldi magyarság nyelvi és kulturális önazonosságának erősítésére, a határon túli magyar nyelvű oktatás fenntartásához, intézmények működtetéséhez, fejlesztésekhez, valamint oktatási programokra (pl. képzések, vendégtanári programok, stb.), ösztöndíjak odaítélésére, kutatások támogatására tervezünk forrást biztosítani. Ezen belül kiemelt célok között szerepel a határon túli felsőoktatási, valamint középfokú oktatási intézmények működtetésének támogatása, amelyek közül több intézményt (pl. Sapientia - Erdélyi Magyar Tudományegyetem, II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, kárpátaljai líceumok) nem támogat az adott állam.

A vajdasági Magyar Nemzeti Tanács nemzeti jelentőségű programjainak támogatása – beiskolázási, szórványoktatási, felsőoktatási, nemzeti önazonosságot erősítő, kulturális, a legfontosabbak között szerepel a középtávú tervekben is, különösen az oktatás, a kultúra, a tájékoztatás, valamint a hivatalos nyelvhasználat területén elért kiemelkedő eredményei miatt.

A fenti célok megvalósítására összesen 8.000,0 millió Ft-ot tervezünk mindkét évben felhasználni.

Nyílt pályázatok

A kulturális, oktatási, szociális, ifjúságsegítő és egyházi intézmények támogatása nemzetpolitikai, közösségmegerősítő, regionális érdekvédő szempontból elengedhetetlen. továbbra is kiemelt támogatandó cél a magyar nyelvű oktatási programok támogatása, a kulturális programok és rendezvények (színházak, művelődési intézetek) támogatása, valamint a határon túli/regionális hatáskörű magyar nyelvű média támogatása. A támogatási kérelmekben, pályázatokban meghatározott célok megvalósítására a 2017-re jóváhagyott támogatási koncepcióból indultunk ki, és azt vetítettük ki a 2018-2019. évekre.

Több éves hagyományra visszatekintő nyílt pályázataink az alábbiak:

„A magyar kultúráért és oktatásért”, központi és regionális pályázat
„Dr. Szász Pál tanulmányi ösztöndíj pályázat”
Pedagógusok együttműködésének támogatása
„Testvér-települési együttműködések és programok” pályázat
„Ifjúsági közösségek támogatása”

A MÁÉRT által jóváhagyott nemzetstratégia jegyében 2018-2019-re is tervezzük, hogy minden évben *meghatározott prioritás mentén* (2012. az óvodák éve, 2013. a kisiskolások éve, 2014. a felsősök éve, 2015. a szakképzés éve 2016. a fiatal vállalkozók éve) kiemelten támogatunk egy tevékenység-csoportot, azaz évente tematikus pályázati felhívást hirdetve támogatást nyer egy-egy nemzetpolitikai támogatási törekvés.

Kiemelt prioritást kapott 2015-2016. évtől a Kárpátaljai régió támogatása is, és több nyílt pályázat került meghirdetésre, amelyeket 2017. évben is folytatunk, illetve 2018-2019-ben folytatni tervezünk.

Ilyen pályázatok az alábbiak:

Kárpátaljai magyar nyelvű közoktatásban dolgozók támogatása
Kárpátaljai gyermekétkeztetési program támogatása
Kárpátaljai művészeti, illetve zeneiskolák magyar nyelven oktató pedagógusainak támogatása
Kárpátalján magyar nyelven szolgáltatást biztosító egészségügyi dolgozók támogatása
A kárpátaljai nyomtatott vagy elektronikus médiában tevékenykedő újságírók illetve az újságírói tevékenységet segítő munkatársak támogatására

A nyílt pályázatok szinten tartásához minimális szükséges források összege évi 2.200,0 millió Ft.

Egyedi támogatások

Az egyedi támogatások eljárásrendjüket tekintve nem pályázati konstrukcióban nyújtott támogatások, hanem a támogatandó cél speciális körülményeit, finanszírozási szükségleteit kiemelten kezelő támogatások.

Számos fejlesztési támogatási program indult 2016-ban – sportakadémiák létesítése, szórványkollégiumok létrehozása, ingatlan-beruházások, szakmai fejlesztések –, amelyek folytatása, esetenként befejezése 2017-2019. évi időszakban forrásbiztosítást igényel.

Az egyházi beruházások fejlesztési szándéka hosszú távú, a magyar nemzeti vagyont és a kisközösségi összetartást az egyházi szervezeti struktúrákban biztosítják, a támogatások koncentrációja a történelmi egyházak támogatásának irányába stratégiai fontosságú, hiszen közvetlenül a magyar közösségek identitásmegőrző, nemzeti törekvéseket erősítő tevékenységében hasznosulnak.

Hasonlóképpen az oktatásfejlesztési törekvés is kiemelt fontosságú, a szórványkollégiumok hálózata, a magyar nyelvű oktatást megvalósító intézmények a magyar nyelv, kultúra és identitás utolsó bástyái, melyek folyamatos támogatása mintegy 30 000 magyar családot, közvetlenül legalább 50 000 magyar nyelven tanulni akaró, a kisebbségi nyelvi oktatási vállaló diákot érint.

A sportakadémiák fejlesztése az oktatási tevékenység mellett a nevelési eszközöket erősíti, egyben összetartó, közösségformáló, összetartozás-tudatot erősítő programok valósulnak meg, melyek során nemcsak a felnövekvő generáció összefogása, küzdeni akarása, és versenyszelleme formálható, hanem a szülői, települési közösséget is az egészséges életmód, a mozgás fontosságának szemlélete irányába terel. Mindezekkel együttműködésben nemzeti identitástudatot erősítő hatása van. Ennek érdekében a fejlesztési beruházások keretében új sportnevelő programok, azokat szolgáló létesítmények létrehozása szükséges.

A nevezett támogatási irányelvek bevezetése folyamatos 2010 óta, az előrehaladásban nagyon sok megvalósulás (ingatlanok, szakmai programok, tanulmányi és versenyeredmények, állampolgársági elkötelezettség, stb.) felmutatható, a hosszú távon is elérni kívánt tendenciához – a külföldi magyarság szülőföldön való megmaradásának elősegítése – a támogatások folyamatos biztosítása szükséges.

Az egyedi támogatások nyújtásához szükséges forrás évi 4.884,0 millió Ft.

5. cím Alapkezeléssel kapcsolatos működtetési költségek

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 6/A. § (5) bekezdése, valamint a Bethlen Gábor Alapról szóló 2010. évi CLXXXII. törvény 4. § (6) bekezdése alapján a BGA biztosítja az alap kezelésével kapcsolatos működtetési kiadások fedezetét, melynek összegét a 2017. költségvetési évre jóváhagyott előirányzattal azonos mértékben tervezzük meghatározni, 900 MFt/év-ben.

8. cím Magyarság Háza program támogatása

A Magyarság Háza rendszeres, ingyenesen látogatható közhasznú programokkal várja az érdeklődőket. A Magyarság Háza rendezvényei a nemzeti identitás erősítését szolgálják, bemutatják a világ magyarságára jellemző értékeket, eredményeket, teljesítményeket, sikereket.

2014-ben megnyitásra került a nemzeti identitás elemeit bemutató interaktív látogatóközpont. A látogatóközpont célja élményalapú ismeretátadási programok közvetítése, népszerűsítve az egyetemes magyar nemzeti kultúra értékeit, elsősorban a fiatal, 13-16 éves korosztály számára.

Az üzemeltetéssel összefüggésben szakmai, marketing, közüzemi költségek és személyi jellegű kiadások (pl. teremőr, tárlatvezető) jelentkeznek.

A Magyarság Háza programjai megvalósítására, valamint a látogatóközpont működtetéséhez 2016-2017-ben szükséges forrás 216 millió Ft/év. Ugyanekkora összeget tartunk indokoltnak 2018. és 2019. évekre is.

IV. 2018-ban tervezett költségvetési bevételek és költségvetési kiadások számszaki bemutatása:

Millió forintban egy tizedessel

Megnevezés	Költségvetési kiadások	Költségvetési bevételek
Költségvetési bevételek:		
Költségvetési támogatás		22.000,0
Költségvetési kiadások:		
Nemzetpolitikai célú támogatások	20.884,0	
Alapkezeléssel kapcsolatos működtetési kiadások	900,0	
Magyarság Háza program támogatása	216,0	
Összesen:	22.000,0	22.000,0

IV. 2019-ben tervezett költségvetési bevételek és költségvetési kiadások számszaki bemutatása:

Millió forintban egy tizedessel

Megnevezés	Költségvetési kiadások	Költségvetési bevételek
Költségvetési bevételek:		
Költségvetési támogatás		22.000,0
Költségvetési kiadások:		
Nemzetpolitikai célú támogatások	20.884,0	
Alapkezeléssel kapcsolatos működtetési kiadások	900,0	
Magyarság Háza program támogatása	216,0	
Összesen:	22.000,0	22.000,0

Budapest, 2016. szeptember 30.

Jóváhagyta:

az Alap felett rendelkező miniszter/bizottság tagjai

Jóváhagyásra felterjesztette:

az Alapot kezelő szerv vezetője